

"סוד החשמל"

לחבר בין תורת הנגלה לתורת הנסתר

דף מתוך סדרת הספרים

גליון פרשת וישב תשפ"ה תהא שנת פתיחת ההיכל ["ופתאום יבוא אל היכלו"].

[מותר לצלם לזיכוי הרבים].

מצורף קישור להורדה גירסה חדשה לתוכנת הרמז

[/https://toremez.org](https://toremez.org)

קישור להורדת כל עלוני סוד החשמל

<https://drive.google.com/drive/folders/1ERuCiKKmAWXyD6O9Xu7IH0Is19bumlHE?usp=sharing>

קישור לקרן הצדקה של סוד החשמל עבור למעלה מאלף משפחות

<https://www.matarapro.net/nedarimplus/online/?mosad=7007483>

המשמעות של כיבוש הר חרמון בשלימותו על ידי ישראל.

מְצִינּוּ במדרש (ילקוט מיכה תקנב) "והיה באחרית הימים יהיה הר בית ה' נכון". אמר רבי פנחס בשם רבי ראובן עתיד הקב"ה להביא סיני ותבור וכרמל וחרמון ולבנות בית המקדש עליהם, מה טעם "והיה באחרית הימים יהיה הר בית ה' נכון בראש ההרים", אמר רב הונא ודייק עד כאן, אלא בית המקדש אומר שירה וההרים עונים אחריו, ומה טעם "ונשא הוא מגבעות" ואין לשון "ונשא" אלא לשון שירה. ורואים שההר שעליו יבנה בית המקדש השלישי יהיה כלול מד' ההרים סיני ותבור וכרמל וחרמון, וכעת שזכינו שעם ישראל כבשו את הר חרמון בשלימותו בודאי זה מקרב אותנו מאד לבית המקדש השלישי. וכן רואים ששירת הגאולה לעתיד לבוא קשורה עם הרים אלו. וכן מְצִינּוּ בְרַש"י (שה"ש ד, ח) "תְּשׁוּרֵי מְרֹאֵשׁ אֲמָנָה" בְּקִבְצֵי אֶת נְדָחֶיךָ תִּסְתַּכְּלִי וְתִתְּבוֹנְנִי מֵה שְׂכַר פְּעֻלָּתְךָ מְרֹאֲשֵׁית הָאֲמוֹנָה, שְׁהֶאֱמַנְתָּ בִּי לְכַתֵּךְ אַחֲרַי בְּמִדְבָּר, וּמִסְעוֹתֶיךָ וְחַנּוּיֹתֶיךָ עַל פִּי, וּבִיאָתְךָ לְרֹאשׁ שְׁנֵי וְחַרְמוֹן שֶׁהָיוּ מְעוֹנוֹת אֲרִיּוֹת סִיחוֹן וְעוֹג, וְכַשְׁגָּלִיּוֹת נִקְבְּצוֹת וּמְגִיעוֹת שָׁם הֵם צוֹפִים מִשָּׁם וְרוֹאִין גְּבוּל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְאֹיְרָהּ שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְשִׂמְחִים וְאוֹמְרִים הוֹדִיָּה לְךָ נְאֻמָּר "תְּשׁוּרֵי מְרֹאֵשׁ אֲמָנָה מְרֹאֵשׁ שְׁנֵי

וְחַרְמוֹן. רואים שהר חרמון שם ישירו את השירה בגאולה העתידה. וכתוב זה מרמז על השירה שישוררו על הגאולה העתידה עוד קודם שתהא, כמובא ב'של"ה' (ווי העמודים' כז) **וּבָזָה יִתְבָּאֵר "תְּשׁוּרֵי מְרֹאֵשׁ אֲמָנָה" עֲתִידִין שְׂיֵאמְרוּ יִשְׂרָאֵל שִׁירָה לְעֵתִיד לְבָא, דְּהֵינּוּ עַל הַנְּסִים שְׂיִתְבַּשְׂרוּ עֲלֵיהֶם יְקַדִּימוּ לְשׁוֹרֵר מִיַּד קוֹדֵם שְׂיִתְקַיֵּם הַדְּבָר, וְזֶהוּ עַל לְעֵתִיד לְבָא, וְזֶהוּ "תְּשׁוּרֵי מְרֹאֵשׁ אֲמָנָה" כְּלוּמַר תִּתְחִיל לְשׁוֹרֵר מְרֹאֵשׁ דְּהֵינּוּ מִקֶּדֶם אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה. וְכֵן סִינֵי תְבוּר כְּרַמֵּל חַרְמוֹן עִם הַמִּילִים בְּגִימַטְרִיא 1335 עִם הַכוֹלֵל. וְכֵן מְצִינּוּ בַּמְדַּרְשׁ (יִלְקוּט בַּמְדַּבֵּר תַּשְׁע"ו) צִידוֹנִים יִקְרָאוּ לְחַרְמוֹן שְׂרִיֹן וּבַמְקוֹם אַחַר קוֹרָאוּ שִׂיאוֹן נִמְצָא קְרוֹי אַרְבַּע שְׁמוֹת חַרְמוֹן שְׂרִיֹן שֵׁנִיר שִׂיאוֹן. וְשִׁמְעַתִּי מֵהַרְהַ"ג ר' דוֹד וַיִּצְמַן שְׁלִיט"א שֶׁהַד' שְׁמוֹת הָאֵלוּ כְּמוֹ שְׁכַתוּבִים בַּפְּסוּקִים חַרְמוֹן שֵׁנִיר שְׂרִיֹן שִׂיאוֹן בְּגִימַטְרִיא קָץ תַּשַּׁפ"ה.**

מְצִינּוּ בְּזֶהֶר (הַשְּׁמֹטוֹת רַנַּח): "כְּפֶשֶׁן הַטּוֹב עַל הָרֹאֵשׁ" בְּרֹאשׁוֹנָה עֲתִיק שֶׁל הַכֹּל, רֹאֵשׁ כָּל רֹאשִׁים, "יֵרֵד עַל הַזָּקֵן" וְגו', "כְּפֶטֶל חַרְמוֹן שְׂיֵרֵד עַל הַרְרֵי צִיּוֹן", אֵלוּ שְׁבַע הָרִים שְׂנִקְרָאִים הַרְרֵי צִיּוֹן, "כִּי שָׁם צִוָּה ה' אֶת הַבְּרָכָה", כִּיֹּן שְׂהִתְחַבְּרוּ "חַיִּים עַד הָעוֹלָם". רואים ששרש הברכות של הרי ציון באים מהר חרמון. וכן מְצִינּוּ בְּזֶהֶר (ויקרא ז:)

"כְּפֶשֶׁן הַטּוֹב עַל הָרֹאֵשׁ" מִי הוּא שְׂמֹן הַטּוֹב, זֶה שְׂמֹן מְשַׁחַת קֹדֶשׁ שְׂנִמְשָׁךְ וַיּוֹצֵא מִהַעֲתִיק הַקְּדוֹשׁ, וְאוֹתוֹ שְׂמֹן נִמְשָׁךְ בְּרֹאֵשׁ הַמֶּלֶךְ, וּמְרֹאֵשׁוֹ לְכַבּוֹד הַזָּקֵן הַקְּדוֹשׁ, וּמִשָּׁם נִמְשָׁךְ לְכָל אֵלוֹ לְבוֹשֵׁי כְבוֹד וְכו' וּמִשׁוּם כֶּךָ "שְׂיֵרֵד עַל פִּי מְדוּתֵיךְ", עַל פִּי מְדוּתֵיךְ יוֹרֵד וְנִמְשָׁךְ לְכָל הָעוֹלָמוֹת לְהַמְצִיא בְּרָכוֹת לְכָל.

מוֹבָא בַּסְפָּרִי (עַקֵּב א) צִידוֹנִים יִקְרָאוּ לְחַרְמוֹן שְׂרִיֹן וּבַמְקוֹם אַחַר הוּא אֹמֵר "עַד הַר שִׂיאוֹן הוּא חַרְמוֹן" נִמְצָא קְרוֹי ד' שְׁמוֹת. וְכִי מֵה צוּרֵךְ לְבֵאֵי הָעוֹלָם בַּכֵּךְ אֵלֵא שֶׁהִיוּ ד' מַלְכוּיֹת מִתְּכַחְשׁוֹת זֹו אֹמֵרַת יִקְרָא עַל שְׂמִי וְזֹו אֹמֵרַת יִקְרָא עַל שְׂמִי. וְהֵלֵא דְבָרִים קַל וְחֹמֵר פְּסוּלַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל ד' מַלְכוּיֹת מִתְּכַחְשׁוֹת עֲלֵיהֶּ, קַל וְחֹמֵר לְשַׁבְּחָה שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. וְרואים שֶׁהַר חַרְמוֹן נִקְרָא פְּסוּלַת שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וּמְצִינּוּ גַם עַל הָעִיר חַבְרוֹן שְׁנִקְרָאֵת פְּסוּלַת שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹבָא בַּמְדַּרְשׁ (תַּנְחוּמָא שֶׁלַח ח) "וְחַבְרוֹן שְׁבַע שָׁנִים נִבְנְתָה לְפָנֵי צוּעֵן מִצְרַיִם, לְהוֹדִיעַךְ שְׁבַחָה שֶׁל אֶרֶץ שֶׁהַפְּסוּלַת שְׁבַחָה מְשׁוּבַח הַרְבֵּה יוֹתֵר מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, שְׁבַשְׁעָה שְׁנַחְלוּ בְּנֵי נַח אֶת הָעוֹלָם אַחַר דוֹר הַמַּבּוּל הֵם בְּנוּ עִירִים בַּמְקוֹם הַפְּסוּלַת תַּחְלָה וְלֵא בַּמְקוֹם הַשְּׁבַח אֵלֵא בַּחֲרוּ הַפְּסוּלַת שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְחַבְרוֹן פְּסוּלַת שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. וְהוֹסִיף הַרְהַ"ג ר' דוֹד וַיִּצְמַן שְׁלִיט"א שְׁחַבְרוֹן וְחַרְמוֹן הֵן אוֹתֵן אוֹתוֹת כִּי אוֹת ב' מִתְּלַחֶפֶת בְּאוֹת מ' בַּחִילוֹף א"ל ב"ם, וְעַנִּין הַפְּסוּלַת קְשׁוּר עִם הַגְּאוּלָּה הַעֲתִידָה, כְּמוֹבָא בְּרַבְנֵנוּ בְּחִי' (בְּרַאשִׁית מִז, כח) שְׂמ' פְּתוּחָה בְּסוּף הַתְּבָה בְּפְסוּק (נַחמִיָּה ב, יג) "הֵם פְּרוּצִים" שְׂמְדַבֵּר עַל שְׁעַר הָאֲשָׁפוֹת, מְסַמְּלַת אֶת

שְׁעָרֵי יְרוּשָׁלַיִם הַפְּרוּצִים בְּזִמְנֵן הַגְּלוּת, וְהֵם סְתוּמָה שְׁבִפְסוּק "לְסַרְבָּה הַמְּשֻׁרָה", נִמְצְאוּ בְּתוֹךְ הַתְּבָה לְסַמֵּל שְׁקֵץ הַגְּאֻלָּה סְתוּם, וְכִשְׁיִגִיעַ זְמַן קֵץ הַגְּאֻלָּה יִפְתְּחוּ אֶת הֵם סְתוּמָה שְׁבִ"לְסַרְבָּה הַמְּשֻׁרָה", וְיִסְתְּמוּ אֶת הֵם פְּתוּחָה שֶׁל "הַמַּפְּרוּצִים".

מובא במהרש"א (חולין ס:) **"עד הר שיאון הוא חרמון" הרי לו ד' שמות כו'**, נקראין שניר על שם הרי שלג כפרש"י **בחומש דאין דרך להיות שם ישוב**. ורואים שהמקום נקרא **שניר** על שם השלג שמצוי שם יותר משאר המקומות בארץ ישראל, ו**שניר** בגימטריא **גרעין** שמצד אחד הוא **פסולת** כמו שהבאנו שהמקום נקרא **פסולת** של ארץ ישראל, אבל מצד שני **גרעין** מסמל **שרש**, ומרמז על מלחמת הגרעין של גוג ומגוג שקשורה עם המקום הזה. וכן השתלשל שהיהודים כבשו בסוריה את סכר המים של הירמוך שנקרא **סכר אל וחדה** שעולה לאותה גימטריא של **שלג** או **גרעין**, ושם נמצאים מקורות המים של הירדן ושל המדינות הסמוכות.

כתוב (תהילים סח, טז) **"הר אלהים הר בשן הר גבננים הר בשן: למה תרצדון הרים גבננים החר חמד אלהים לשבתו"**. ומבאר המלבי"ם: הר בשן הרם ונשא מכוסה בשלג כל ימי הקיץ כדרך ההרים הגבוהים וגבנונים, והררי שלג אלה בעת יהיה סער וינשב השלג שמה בחוזק, יפול על מחנות בני אדם העומדים עליו ויפילם במהמורות בל יקומו, על פי זה צייר שכשעלו לראש ההר ולחמו משם עם ישראל, סער עליהם השלג עד שנעשה שם צלמון וצלמות וישלג ויכס את מחניהם ויאבדו מתוך הקהל. ורואים שהר בשן הוא הר שמכוסה בשלג גם בקיץ. ומובא ברד"ק (דבה"א ה, יא) חצי שבט המנשה ישבו בארץ הבשן עד בעל חרמון, רוצה לומר מאותו מקום הבשן שהיה לבני גד עד בעל חרמון. וראים מכל זה שהר חרמון הוא חלק מהר בשן שמכוסה בשלג. ואכן רואים למרגלות הר חרמון את **מערת הפמיאס** [בנייאס] שנאמר עליה שהיא יוצאת מהר בשן: (דברים לג, כב) **"דן גור ארניה יזנק מן הבשן"** ומבאר רש"י **שהיה הירדן יוצא מחלקו ממערת פמיאס וכו'**, וקילוחו מן הבשן. ולפי זה נראה לבאר דברי הגמרא: (סנהדרין צח.) **שאלו תלמידיו את רבי יוסי בן קיסמא, אימתי בן דוד בא, אמר, מתירא אני, שמא תבקשו ממני אות. אמרו לו, אין אנו מבקשים ממך אות. אמר להן, לכשיפל השער הזה, ויבנה, ויפל, ויבנה, ויפל, ואין מספיקין לבנותו עד שבן דוד בא. אמרו לו, רבנו, תן לנו אות, אמר להן, ולא פך אמרתם לי, שאין אתם מבקשים ממני אות, אמרו לו, ואף על פי כן, אמר להם, אם פך יהפכו מי מערת פמיס לדם, ונהפכו לדם. ורואים שהגאולה תלויה במקום הזה וכפי שבארנו. וכן מצינו בגמרא (גיטין נז:) **"מבשן אשיב"**, מבין שני אריות אשיב. ורואים שבשן הם אריות דקלפה שיונקים מבית המקדש ומלכות בית דוד שנמשלו לארניה. וה' ישיב בזמן הגאולה את כל השפע שהם גנבו מהקדשה.**

והוסיף הרה"ג ר' מרדכי א. ר. שליט"א ששם של נשיאי דמשק הוא 'אסאד', שפרושו בערבית 'אריה'. והוסיף הרה"ג ר' משה לוינגר שליט"א שבשאר אסאד ר"ת מבין שני אריות.

מובא ב'מגלה עמוקות' [ואתחנן רנב] לעתיד לבא יבא משיח בן אפרים מן יהושע, והגאולה תלויה בסוד טל חרמון שהם אותיות יו"ד ה"א וא"ו, שיש ביוסף שנקרא יהוסף, וכן יהושע יש לו גם כן ג' אותיות יהו. ובקש הקב"ה לעשות חזקיהו משיח שיש לו גם כן ג' אותיות יהו, רק שנסתמה ס' של "לסרבה המשרה", שהוא אות של משיח.

האחדות שהיתה בקריעת ים סוף בקעה את הים, ובוקעת גם היום את הים.

שמעתי מהגאון המקובל רבי יהושע צבי בוך שליט"א מדוע קשה זיווגם כקריעת ים סוף, כי ענין הזיווג הוא לעשות אחדות בין החתן לכלה, וענין האחדות האמיתית הוא דבר קשה, שהתגלה בקריעת ים סוף שהים נבקע ל"ב שבילין כנגד י"ב שבטים שהתאחדו יחד להכנס בתוך הים. והוסיף הרה"ג ר' יהושע אליאוף שליט"א שמצינו במדרש (הובא ברע"ב אבות פ"ה) נגזר הים לשנים עשר גזרים כדי שיעברו כל שבט ושבט בדרך אחד לבדו, קפאו המים כספיר ושוהם וזכוכית כדי שיראו השבטים אלו את אלו, שעמוד האש היה מאיר להם. ורואים שאמנם היו י"ב שבילים אבל ה' עשה מחיצות שקופות שיראו אלו את אלו ויתאחדו אלו עם אלו. ונראה להוסיף על פי מה שמובא ב'דעת זקנים מבעלי התוספות' (בראשית א, ט) שקריעת ים סוף נרמזת בפתוב שנגמר על בריאת העולם: "יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד ותראה", לנקודת האחדות של עם ישראל, וממילא נהיה קריעת ים סוף "ותראה היבשה", כמו שרואים בים סוף שעברו כל הי"ב שבטים כאחד, אמנם לכל אחד יש שביל ודרך מיוחדת משלו שבה הוא הולך ופועל ועובד את ה', אבל כל זה לא מנע מכולם לעבור יחד כאיש אחד בלב אחד, וכן מובא בשם הרה"ג ר' אברהם אהרן זצ"ל על הפתוב (שמות יד, כט) "ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים והמים להם חמה מימינם ומשמאלם". ש"ביבשה" ר"ת ב"ב שבילים הלכו.

וכן מצינו במדרש (ב"ר ת, ז) מלא כל העולם פלו מים במים, ואת אומר "אל מקום אחד", אלא מכאן שהחזיק מעט את המרבה, ודכוותה אמר רבי יוסי בר חלפתא ארך החצר מאה באמה ולחב חמשים בחמשים וכל

ישראל עומדים שם אתמהא, אלא מכאן שהחזיק מעט את המרבה, ודכוותה אמר להן יהושע ממה שהחזיקו שני בדי הארון אתכם אתם יודעים ששכינתו של הקב"ה ביניכם, ואף בירושלים דתנו עומדים צפופים ומשתחוים ורוחים. ורואים שהפסוק "יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד ותראה היבשה" מרמז על הענין שהחזיק מעט את המרבה, שזה נעשה בכח האחדות שעומדים צפופים ומשתחוים ורוחים. כי כל אחד רוצה לתת מקום לשני כמו שהוא רוצה לתת מקום לעצמו.

כשם שקריעת ים סוף היתה דרך "ב שבילין כנגד" ב שבטים, כך בקיעת הירדן היתה באותה בחינה. כמו שכתוב (יהושע ד, ה) "ויאמר להם יהושע עברו לפני ארון ה' אלהיכם אל תוך הירדן והרימו לכם איש אבן אחת על שכמו למספר שבטי בני ישראל: למען תהיה זאת אות בקרבכם כי ישאלון בניכם מחר לאמר מה האבנים האלה לכם: ואמרתם להם אשר נכרתו מימי הירדן מפני ארון ברית ה' בעברו בירדן נכרתו מי הירדן והיו האבנים האלה לזכרון לבני ישראל עד עולם". ורואים שהמעבר בירדן עם "ב אבנים כנגד" ב שבטים כמו בקריעת ים סוף, וגם כאן רואים את סוד הברית, בזכות ארון הברית, והברית הוא הקשר שמחבר את כולם להיות אחד.

והוסיף הרה"ג ר' יצחק ברקלי שליט"א שהענין מרומז במדרש (ב"ר סח, יא) "ויקח מאבני המקום" רבי יהודה אמר שנים עשר אבנים נטל כך גזר הקב"ה שהוא מעמיד שנים עשר שבטים אמר אברהם לא העמידן יצחק לא העמידן אני אם מתאחות הן שנים עשר אבנים זו לזו יודע אני שאני מעמיד "ב שבטים, כיון שנתאחו "ב אבנים זו לזו ידע שהוא מעמיד "ב שבטים. ורואים שהמהות של "ב שבטים זה שהם "ב מצד אחד ומתאחים לאחד מצד שני. וזה מהות ה"ב אבנים שעברו בירדן בזכות ארון הברית שמאחד את כולם להיות אחד. והוסיף הרה"ג ר' דוד ויצמן שליט"א שהשתלשל ביום ח' כסליו תשפ"ה שעשו סעודת הילולא של מאות יהודים לגאון הצדיק פועל הישועות בעניני הזיווגים רבי אשר לעמיל לעווי זצוק"ל, ועלו על ציונו בהר הזיתים קרוב לאלף יהודים להעתיר בעניני שידוכים לאלפי ישראל שצריכים ישועות בענין זה. כי יום ח' כסליו תשפ"ה עם הכולל בגימטריא קריעת ים סוף, והכולל הוא המאחד את כולם להיות אחד וכפי שראינו בהילולא שהתאחדו שם מכל החוגים והעדויות כאיש אחד בלב אחד. ועוד הוסיפו שקול חתן קול כלה בגימטריא תשפ"ה. והוסיף הרה"ג ר' מ. פ. שליט"א שזכינו לתפילת רבים מול מקום המקדש אחרי שקראנו בתורה פרשת ויצא שפותחת בפסוק (בראשית כח, יא) "ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש ויקח מאבני המקום וישם מראשיתו וישכב במקום ההוא" ואונקלוס מתרגם 'ונסיב מאבני אתרא ושוי

אסדוהי ושכיב באתרא ההוא' רמז על נפילת משטר אסד באותו שבוע שנעשה בכח האחדות של ישראל שמתאחדים לאבן אחת להכניע את קליפת דמשק שמלבישה על בית המקדש למנוע את היחוד שנעשה בכח האחדות. וזה נרמז בהתאחדות האבנים לאבן אחת במקום המקדש כשיעקב שכב שם.

לידת משיח בסוד תינוק שנולד לתוך מים, ויכול להמשיך לנשום בתוך המים.

מצינו בגמרא (נדה ל:) דרש רבי שמלאי למה הולד דומה במעי אמו, לפנקס שמקופל ומונח, ידיו על שני צדעיו, ושני אציליו על שני ארכובותיו, ושני עקביו על שני עגבותיו, וראשו מונח לו בין ברכיו, ופיו סתום, וטבורו פתוח, ואוכל ממה שאמו אוכלת, ושותה ממה שאמו שותה, ואינו מוציא רעי, שמא יהרוג את אמו. וכיון שיצא לאויר העולם נפתח הסתום, ונסתם הפתוח, שאלמלא כן אינו יכול להחיות אפלו שעה אחת. ומצינו בזהר חדש (שה"ש עה.) וכשנכנסו ישראל לארץ נסתם הפתוח ונפתח הסתום, נסתם הפה שלא היה בו הדבור משנסתלק משה וכו', נפתח הטבור בית המקדש ומשם אוכל מה שאמו אוכלת ושותה מה שאמו שותה.

ידוע בעולם הרפואה שאם אשה יולדת את התינוק בתוך מים התינוק יכול להמשיך לצלול במים הרבה זמן וממשיך לקבל את האויר והחמצן דרך חבל הטבור שמחובר לאמא, ברגע שהתינוק ינשום פעם אחת מחוץ למים אז יפתחו אצלו צינורות האויר מהאף והפה ואם הוא יחזור למים הוא יהיה בסכנה ולא יוכל לנשום. וברפואה השתלשל בבתי חולים חדרי לידה בתוך מים עם כל המכשור הנצרך, והם אומרים שזה מיקל את צער הלידה ולחלק מהיולדות יש לזה עוד מעלות רבות. ומכל זה אנו רואים שיש בהשתלשלות סוג של לידה איטית יותר שהתינוק כבר יצא מהאמא אבל עדין לא ממש התחבר לעולם אלא שוחה בבריכה שמחוץ לאמא, ועדין לא נפתח הסתום ונסתם הפתוח. והוסיף הרה"ג ר' דוד ויצמן שליט"א שאויר בגימטריא טבור. כי נשימת האויר סותמת את הטבור ופותחת את נשימת האויר מהאף והפה. וכן שמעתי שהמילה מים עצמה מרמזת על נפתח הסתום ונסתם הפתוח כי האות מ"ם סתומה מסמלת את הרחם שנפתחת בלידה לאות מ"ם רגילה, כמובא ב'פרע"ח' להאריז"ל (העמידה פרק ט"ו) נקדות ציון דנוקבא שהיא היסוד שבה, היא סוד סתומה, סוד הרחם שבה, וצורת סתומה, היא סוד ב' דלתות הרחם, בסוד "כי לא סגר דלתי בטני", כי ב' דלתין

הם צורת מ"ם סתומה. ומובא ב'רבנו ב'חיי' (בראשית מז, כח) **אמר ישעיה "לסרבה המשרה" ובאה המ"ם סתומה שלא כמשפט, כי משפט המ"ם שבאמצע תבה להיות פתוחה וזו סתומה לרמז כי המעלה והמשרה של ישראל הלא היא סתומה בזמן הגלות. אז תפתח המשרה שהיא סתומה. וכן מובא ב'שער הפנויות' להאריז"ל (הלילה ח"א ע' שסט) שהם' סתומה מסמלת את הרחם הנמצא ביסוד שבמלכות, ששם נוצר הולד למ' יום. וכן מובא בספר 'סוד המספר שש' מהרב גלזרסון שליט"א שולד בגימטריא ס'. ורואים שהרחם נרמז באות מ"ם סתומה שנפתחת באלכסון בזמן הלידה לשתי אותיות דל"ת. ובגאולה העתידה יש פתיחה ממ"ם סתומה למ"ם רגילה. ובמילה מ"ם יש אות מ"ם רגילה ואות מ"ם סתומה, וכן האות מ"ם עצמה במילוי מ"ם יש בה את הסמל הזה, לרמז שבמים במ"ם סתומה נעשה הלידה שנפתח הסתום ונסתם הפתוח. וכן האות יו"ד של מ"ם המילוי הוא אותו מספר של י'.**

ויתכן שיתכן בחינה של לידה בתוך מים בלידת משיח, כי מצינו בזהר (תיקוני זוהר חדש קטו). שהקץ האחרון יבוא דרך שם ע"ב, הנרמז בפתוב "ויהי מבדיל בין מים למים" ר"ת בגימטריא ע"ב. ומבאר ה'מתוק מדבש' שהוא המבדיל בין המים המרים של הגלות, לבין מים המתוקים של הגאולה. ושמעתי מהרה"ג ר' ל. שטרית שליט"א ש"מבדיל בין מים למים" בגימטריא משיח. ויש פאן רמז בתבת "מבדיל" ר"ת משיח בן דוד יבא לגאולנו. ולפי זה יתכן שיש בחינה שהמשיח מבדיל בין המים שברחם אמו למים שבעולם הזה בזמן לידתו, וזה חלק מתהליך לידת משיח ברחמים.

הבריכה של המים שהמשיח שוחה בה בעולם הזה שנקראת המים המתוקים של הגאולה היא הבריכה של פנימיות התורה שנמשלה למים, וכמו שכתוב על זמן הגאולה: (ישע' יא, ו) **"וְגַר זָאב עִם כְּבֶשֶׂת וְנֹמֵר עִם גְּדִי יִרְבֵּץ וְעֹגֵל וְכַפִּיר וּמְרִיא יִחַדּוּ וְנֹעַר קִטָּן נִהְגַּ בָּם: וּפְרָה וְדָב תִּרְעֶינָה יִחַדּוּ יִרְבְּצוּ יִלְדִיָּהוּ וְאַרְיֵה כְּבָקָר יֹאכֵל תְּבֹן: וְשַׁעֲשַׁע יֹנֵק עַל חַר פְּתֹן וְעַל מְאוּרֵת צַפְעוֹנִי גְמוּל יְדוּ הָדָה: לֹא יִרְעוּ וְלֹא יִשְׁחִיתוּ בְּכֹל הַר קָדְשִׁי כִּי מְלֶאכֶה הָאָרֶץ יִדְעָה אֵת ה' כַּמִּים לַיָּם מְכֻסִּים".** ורואים שהגאולה תהיה ברחמים שהאנשים שנמשלו לחיות לא יטרפו אחד את השני, **"לא ירעו ולא ישחיתו בכל הר קדשי" בזכות שנהיה בתוך המים של פנימיות התורה "כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים".** וכן מובא בספר 'פרי חיים' שהכתוב (ש"ב כב, נא) **"מגדיל ישועות מלפני ועשה חסד למשיחו" ר"ת מ"ם חו"ל.** שהרי סוד חבור גלי הים לחול מסמל את השפעת הלידה מאמא עלאה שנגמשה לגלי הים, כידוע מהכונות על הפסוק **"משברי ים" בקבלת שבת.** והוסיף הרה"ג ר' מ. פ. שליט"א שהכתוב על הגאולה (תהילים קכו, א) **"בשוב ה' את שיבת ציון היינו כחלמים כחל מ"ם.** וכן חמש האותיות האחרונות של חמשה חמשי תורה, יחד עם האות ח' של חמשה חמשים הן מ"ם חו"ל. והאותיות האחרונות מרמזות על זמן הקץ האחרון. וכן מצינו על דוד המלך מזרעה של לאה

(מלכים א, ב, יא) "ובירושלים מלך שלשים ושלש שנים" כמנין ג"ל. וכן דוד היה הדור הל"ג מאדם הראשון. וכן המשיח נולד במים עם האותיות בגימטריא "שמע ישראל יהוה אלהינו יהוה אחד". ומצאתי בס"ד רצף אותיות מדהים משי"ח כד"ת נולד במי"ם ר"ז תור"ה בפסוק שמדבר על חנוכת הבית לדוד היינו לידת משיח: (תהילים כט, יא) "יהוה עז לעמו יתן יהוה יברך את עמו בשלום: מזמור שיר חנכת הבית לדוד". כמובא בספר 'קהלת יעקב' פד"ת ר"ת כ"ד תכשיטין, והם סוד כ"ד צרופי אדני, ובהן מתקשט משיח צדקנו, ושם זה [כד"ת] חקוק על מצחו. וכן כד"ת בגימטריא משיח בן דוד.

מובא בספר 'המפאר' (בהעלותך) ה' ברוך אחרית איוב מראשיתו, שאיוב רומז לישראל "שבענה" לרמז על השבעה ספירות שאמרנו, ולזה אמר שבענה לשום נקבה. "ושלש בנות" שהם השלשה הספירות העליונות המשלימות לישראל, ולאחת קרא "ימימה" שהוא מלשון יום, דכתיב "ימימים ימימה" והיא כתר עליון ובה אחדותו יתברך, והשנית "קציעה" שהיא חכמה. ושלישית "קרן הפוך" הוא רומז לבינה. וכן רואים שברכת איוב אחריתו יותר טוב מראשיתו מרמזת על כלל ישראל שה' יברך אותם בגאולה העתידה יותר טוב ממה שהיה בראשיתם. וכן בנות איוב בגימטריא 477 כמנין בעתה. וכן בנות איו"ב נרמזות בר"ת בדברי משה רבנו על מלך המשיח: (שמות ד, יג) "ויאמר בי אדני שלח נא ביד תשלח: ויחר אף יהוה במשה ויאמר". וכפי שמבאר רש"י שם: ביד אחר שתראה לשלח שאין סופי להכניסם לארץ ולהיות גואלים לעתיד, יש להם שלוחים הרבה. והוסיף הרה"ג ר' דוד ויצמן שליט"א שהפסוק הזה הוא אחד משני פסוקים יחידים בכל התנ"ך שעולים בגימטריא 1477 כמנין קץ בעתה.

נראה לבאר את הקשר בין בנות איוב לקץ הגאולה, דמצינו בגמרא (ב"ב טו:) רבי יהושע בן קרחה אומר איוב בימי אחשוורוש היה, שנאמר "ולא נמצא נשים יפות כבנות איוב בכל הארץ", איזו דור שנתבקשו נשים יפות הוי אומר זה דורו של אחשוורוש. ומובא בגר"א ('קול אליהו' אסתר ב, יז) רבי יהושע בן קרחה אמר אסתור ירקלקת היתה פהדס אלא חוט של חסד משוף עליה מאת הקב"ה לכה נראית יפה לאחשוורוש, ויש לדקדק מי דחקיה לרבי יהושע בן קרחה להוציא הדבר מפשוטו, ויש לומר דרבי יהושע בן קרחה אזיל לשיטתו, איוב בימי אחשוורוש היה. והנה באיוב כתיב "ולא נמצא נשים יפות כבנות איוב בכל הארץ". הרי מקרא מפרש דבנות איוב היו יותר יפות מכל בנות הארץ, וכיון דהם היו בימי אחשוורוש על כרחך צריך לומר דהיו יפות ביותר גם מאסתור המלכה לכו סבר דאסתור ירקלקת היתה רק חוט של חסד משוף עליה מאת הקב"ה לכו

נְשֹׂאָה חֹן יוֹתֵר מִכָּל הַבְּתוּלוֹת. וְרוֹאִים שְׂמֵצָד הַטֵּבֵעַ אַחֲשֹׁרוֹשׁ הִיָּה צָרִיף לְבַחַר בְּבָנוֹת אִיּוֹב שֶׁהֵיוּ הַיְפוֹת בְּיוֹתֵר בְּעוֹלָם בְּאוֹתוֹ זְמַן, וְהַ' עָשָׂה נִס שְׂאֶסְתֵּר תְּשֵׂא חֹן וְחֶסֶד וְאַחֲשֹׁרוֹשׁ יִבְחַר בָּהּ. וּמִזֶּה נִרְאֶה שְׁלִכְאוּרָה הֵיִתָּה הֵנָּה אֲמִינָא שְׂגֵאלַת פּוֹרִים תְּבוֹא מִבְּנוֹת אִיּוֹב, וְיִתְכַן שְׂזָה קֶשׁוֹר שְׂאֵם הֵיִינוּ זֹכִים לְגֵאלָה הַשְּׁלֵמָה אֲזִי זֶה הִיָּה דְרָף בְּנוֹת אִיּוֹב שֶׁהַפְּסוּק מַעִיד עֲלֵיהֶן שֶׁהֵן הַכִּי יְפוֹת בְּכָל הָאָרֶץ, וּבּוֹדָאֵי אֵין מְדַבֵּר רַק בְּיַפִּי חִיצוֹנִי שְׂעַל זֶה נֹאמֵר **"שֶׁקֶר הַחֹן וְהַבֵּל הַיְפִי"**, אֲלֵא עַל יַפִּי פְּנִימִי שֶׁקֶשׁוֹר עִם גֵּאלַת יִשְׂרָאֵל. וְכֵן מוּבָא ב'לִקוּט רֵאוּבִנִי' (פֵּרֶשֶׁת בֵּא) בְּשֵׁם סֵפֶר 'קֶרְנִים' שֶׁאֲבִיו שֶׁל אִיּוֹב הִיָּה גִלְגוּל יְהוּדָה בֶּן יַעֲקֹב, וְרוֹאִים שֶׁבְּנוֹת אִיּוֹב הֵיוּ מִשְׂרַשׁ הַנְּשֻׁמוֹת שֶׁל שֶׁבֶט יְהוּדָה מִמַּלְכוּת בֵּית דָּוִד. וְכֵן הַשְּׂמוֹת **יְמִימָה קְצִיעָה מְרֻמְזִים עַל קֶץ הַיָּמִין**, וְקֶרֶן הַפּוֹף מְרֻמְזֵי עַל אֹרֶךְ הַפּוֹרִים שֶׁל **"וְנִהְפּוֹף הוּא"**. וְכֵן עַל שְׂמֹן הַמְּשֻׁחָה שֶׁהֵיוּ מוֹשְׁחִים בְּקֶרֶן וּבְפֶף. וְהוֹסִיף הַרְהַ"ג ר' מ. שֵׁיפֶמֶן שֶׁלִּיט"א **שְׁבִימִימָה** נִרְמַז הָאוֹתִיּוֹת מִי"ם שֶׁקְשׁוּרִים עִם לֵידַת מִשִּׁיחַ כַּדְלַעִיל. וְכֵן **אִי"ב** אוֹתִיּוֹת **יב"א**. וְכֵן כְּתוּב (אִיּוֹב מֵב, יב) **"וַיִּהְיֶה בְּרָף אֶת אַחֲרֵית אִיּוֹב מִרְאֲשֵׁתוֹ וַיְהִי לוֹ אַרְבָּעָה עָשָׂר אֶלֶף צֹאן וְשֵׁשֶׁת אֲלָפִים גְּמָלִים וְאֶלֶף צֹמֵד בָּקָר וְאֶלֶף אֲתוֹנוֹת"**. וְרוֹאִים כֹּאן אֵת הַמַּסְפֵּר **6000** שֶׁמֵּרְמַז עַל **6000** שָׁנוֹת עוֹלָם, וְאֵת הַמַּסְפֵּר **14** כַּמִּנִּין דָּוִד, וְאֵת הַמַּסְפֵּר **1000** שֶׁהוּא הַמַּסְפֵּר שֶׁל הַגְּאוּלָּה הָעֵתִידָה **"הַקְּטָן יִהְיֶה לְאֶלֶף"**.

מְצִינּוֹ בְּגִמְרָא (בְּכוּרוֹת מֵה). **תְּנִינָא רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר כְּשֵׁם שְׂצִירִים לְבֵית כֶּף צִירִים לְאִשָּׁה שְׂנֹאמֵר "וְתִכְרַע וְתִלְדַּד כִּי נִהְפְּכוּ עֲלֶיהָ צִירֵיהָ", רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר, כְּשֵׁם שְׂדֵלְתוֹת לְבֵית כֶּף דְּלְתוֹת לְאִשָּׁה, שְׂנֹאמֵר "כִּי לֹא סָגַר דְּלְתֵי בִטְנִי", רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר, כְּשֵׁם שְׂמִפְתַּח לְבֵית כֶּף מִפְתַּח לְאִשָּׁה. שְׂנֹאמֵר "וַיִּפְתַּח אֶת רַחְמָה". רוֹאִים שְׁלִפִי רַבִּי עֲקִיבָא יֵשׁ לְאִשָּׁה בְּחִינַת מִפְתַּח. וְכֵן מְצִינּוֹ בְּגִמְרָא (תַּעֲנִית ב.) שֶׁהַלְדָּה נַעֲשִׂית דְּרָף בְּחִינַת מִפְתַּח שְׂנִמְצָא בְּיַד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְרוֹאִים שְׂפִתֵיחַת הַיְסוּד שְׂבִמְלְכוֹת נַעֲשִׂית דְּרָף בְּחִינַת מִפְתַּח. וְכֵן מוּבָא ב'כְּלִי יָקָר' **שְׂמִפְתַּח** ר"ת הַד' מִפְתַּחוֹת שְׂבִינֵי ה', מְטָר, פְּרִנְסָה, תְּחִית הַמַּתִּים, חֵיה. וְכֵן **מִפְתַּח** נִרְמַז בְּגֵאלַת מְצִרִים שֶׁהֵיִתָּה בְּבְחִינַת לְדָה, (שְׁמוֹת יב, כב) **"וְאַתֶּם לֹא תִצְאוּ אִישׁ מִפְתַּח בֵּיתוֹ עַד בָּקָר"**. וְכֵן שְׂמַעְתִּי מֵהַרְהַ"ג ר' מ. פ. שֶׁלִּיט"א **שְׂמִפְתַּח** אוֹתִיּוֹת פְּסַח **תמ"ח** הַתְּאָרִיף שֶׁל גֵּאלַת מְצִרִים. מְצִינּוֹ בְּגִמְרָא (שֶׁבֶת ל.) **כְּשֶׁבְנָה שְׁלֵמָה אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, בְּקֶשׁ לְהַכְנִיס אֶרֶוֹן לְבֵית קְדָשֵׁי הַקְּדָשִׁים, דְּבָקוּ שְׂעָרִים זֶה בְּזֶה. אָמַר שְׁלֵמָה עֲשִׂרִים וְאַרְבַּע רְנָנוֹת, וְלֹא נַעֲנָה. פִּתַּח וְאָמַר "שְׂאוּ שְׂעָרִים רְאשֵׁיכֶם, וְהִנְשְׂאוּ פִתְחֵי עוֹלָם וַיְבוֹא מֶלֶךְ הַכְּבוֹד". רְהִטוּ בְּתֵרִיָּה לְמַבְלָעִיהָ. אָמְרוּ "מִי זֶה מֶלֶךְ הַכְּבוֹד", אָמַר לְהוֹ "ה' עֲזוּז וְגִבּוֹר". חֲזַר וְאָמַר "שְׂאוּ שְׂעָרִים רְאשֵׁיכֶם וְשְׂאוּ פִתְחֵי עוֹלָם וַיְבֹא מֶלֶךְ הַכְּבוֹד מִי הוּא זֶה מֶלֶךְ הַכְּבוֹד ה' צְבָאוֹת, הוּא מֶלֶךְ הַכְּבוֹד סְלָה". וְלֹא נַעֲנָה. כִּיּוֹן שְׂאָמַר "ה' אֱלֹהִים אֵל תִּשָּׁב פְּנֵי מְשִׁיחָה, זְכָרָה לְחֶסֶדִי דְּוִיד עַבְדְּךָ", מִיַּד****

נְעֻנָה. נראה שה' רמז לשלמה שפתיחת השערים של בית המקדש בפעם הראשונה הרי זה בבחינת דלתות הלידה שהמפתח בידי ה' בעצמו, לכן לא עזר כלום עד ששלמה התפלל את הפילה הנכונה וה' פתח. ויש 9 פסוקים בכל התנ"ך שהגימטריא שלהם 2662 בבחינת שם יהו"ה **משני הצדדים**, והפסוק הראשון בתנ"ך שעולה למספר הזה, הוא, (תהילים כד, ז) **"שְׁאוּ שְׁעָרִים וְרֵאשִׁיכֶם וְהַנְּשֹׂאוּ פֶתְחֵי עוֹלָם וַיָּבֹאוּ מַלְאָךְ הַכְּבוֹד"** לרמז שרק ה' בעצמו יכול לפתוח דלתות אלו, לכן שם יהו"ה נרמז כאן **משני הצדדים** בסוד של **שתי דלתות**. וכעין זה יש עוד שתי פסוקים שעוסקים בבנין המשכן שעולים למספר הזה: (דבה"ב ח, יד) **"וַיַּעֲמֵד כְּמִשְׁפֵּט דָּוִד אָבִיו אֶת מַחְלְקוֹת הַכֹּהֲנִים עַל עֲבֹדָתָם וְהַלְוִיִּם עַל מִשְׁמֹרוֹתָם לְהַלֵּל וּלְשַׁרֵּת נֶגֶד הַכֹּהֲנִים לְדַבֵּר יוֹם בְּיוֹמוֹ וְהַשְּׁעָרִים בְּמַחְלְקוֹתָם לְשַׁעַר וְשַׁעַר כִּי כֵן מִצְוֹת דָּוִד אִישׁ הָאֱלֹהִים וְגו', וְתַכֵּן כָּל מְלֹאכֶת שְׁלֹמֹה עַד הַיּוֹם מוֹסֵד בֵּית יְהוָה וְעַד כְּלִתּוֹ שְׁלֹם בֵּית יְהוָה: אִזְ הַלֵּךְ שְׁלֹמֹה לְעֶצְיוֹן גְּבוּר וְאֵל אֵילוֹת עַל שְׁפַת הַיָּם בְּאֶרֶץ אֲדוּם"** (במדבר י', כא) **"וְנָסְעוּ הַקְּהָתִים נִשְׂאֵי הַמִּקְדָּשׁ וְהַקִּימוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן עַד בְּאֵם"**.

דודאי"ם אותיות א"ם דוי"ד, לרמז שראובן מצא את שרש האמא של מלכות בית דוד שהיתה צריכה לצאת ממנו.

מְצִינּוּ קָשֶׁר בֵּין נִשְׁמוֹת רְאוּבֵן וְיוֹסֵף, בְּמִדְרָשׁ (ב"ר פד, טו) **"וַיִּשְׁמַע רְאוּבֵן וַיִּצְלָהוּ מִיָּדָם" רַבֵּנּוּ אָמְרִי, אָמַר רְאוּבֵן הוּא מוֹנֵה אוֹתִי עִם אָחִי וְאִינִי מְצִילוֹ, אָנִי הֵיטִי סְבוּר שְׁנִדְחִיתִי מִכַּח אוֹתוֹ מַעֲשֵׂה [בְּלִבּוֹל הַמִּשְׁכָּב] וְהוּא מוֹנֵה אוֹתִי עִם אָחִי שְׁנֹאֲמַר "וְאֶחָד עֲשֶׂר כּוֹכָבִים מְשִׁתְּחוּיִם לִי" וְאִינִי מְצִילוֹ. רוֹאִים שְׁיוֹסֵף גָּלָה בְּחִלּוּמוֹ שְׁרְאוּבֵן לֹא נִדְחָה מַלְהִיּוֹת כְּאֶחָד הַשְּׁבֵטִים, וְרְאוּבֵן גָּמַל לוֹ בְּזָה שֶׁהִצִּיל אֶת חַיִּיו כְּשֶׁאָחִיו רָצוּ לְהִרְגוֹ. וּמְצִינּוּ בְּזָהָר (ויחי רמג.) שֶׁהַמְּלָכוֹת וְהַבְּכוֹרָה הָיוּ מֵיעֲדוֹת לְרְאוּבֵן, וְהַפְּגָם שֶׁיַּעֲקֹב יָצַר אֶת רְאוּבֵן הֵיטֵה מִחֲשַׁבְתּוֹ בְּיוֹסֵף, גֵּרָם לוֹ לְהַפְסִיד אֶת הַבְּכוֹרָה לְיוֹסֵף, וְאֶת הַמְּלָכוֹת לַיהוּדָה. וְהַבִּיאֹר שֶׁבְזִמְן שֶׁיַּעֲקֹב יָצַר אֶת רְאוּבֵן הֵיטֵה מִחֲשַׁבְתּוֹ בְּיוֹסֵף, וַיַּעֲקֹב קָשֶׁר אֶת נִשְׁמוֹתֵיהֶם שֶׁל רְאוּבֵן וְיוֹסֵף בְּקָשֶׁר מִיַּחַד שֶׁהִתְבַּטְּאוּ אַחַר כֵּן בִּימֵי חַיֵּיהֶם. שֶׁהָרִי בְּזָכוֹת הַדּוֹדָאִים שֶׁמְצָא רְאוּבֵן, הוֹלִידָה רַחֵל אֶת יוֹסֵף. וְכִינּוּן שֶׁלָּבָן גֵּרָם פָּגָם שְׁרְאוּבֵן יוֹסֵף, וְהוּא הָעֲלִים אֶת נִשְׁמַת יוֹסֵף מֵיַעֲקֹב, רְאוּבֵן עֲזַר לְיַעֲקֹב לְמַצָּא מִחֲדָשׁ אֶת נִשְׁמַת יוֹסֵף וְלַהוֹלִידָה. וְזֶה הַשְּׁתַּלְשֵׁל בְּמַעֲשֵׂה מְצִיאת הַדּוֹדָאִים שֶׁהִגִּיעוּ מִרְאוּבֵן לְלֵאָה, וּמִלֵּאָה לְרַחֵל,**

ועזרו ליעקב למצא את נשמת יוסף ולהולידה. וכמו שהפגם היה בשתוף פעלה של רחל ולאה, כשרחל מסרה את הסימנים ללאה, כך היה התקון בשתוף פעלה ביניהן, כשלאה מסרה את הדודאים לרחל.

נראה דלכן יהודה היה זה שהשלים את הצלת יוסף מהאחים כמו שכתוב (בראשית לו, כו) "ויאמר יהודה אל אחיו מה בצע כי נהרג את אחינו וכסינו את דמו: לכו ונמכרנו לישמעאלים וגו'", דכשם שיעקב קשר את ראובן ויוסף כשחשב על רחל בזמן זיווגו עם לאה, כך הוא קשר בין ראובן ויהודה ויוסף באותו זמן, כי פח המלכות היה מיעד לבן הראשון ובגלל פגם המחשבה הוא נתן ליהודה, יוצא שהיה ערוב של ראובן ויהודה ויוסף בכח המחשבה של יעקב. וכן מצינו בגמרא (ב"ק צב.) **"וזאת ליהודה" כל אותן שנים שהיו ישראל במדבר, היו עצמותיו של יהודה מגלגליו בארון, עד שעמד משה ובקש עליו רחמים, אמר לפניו, רבונו של עולם, מי גרם לראובן שיודה יהודה, וזאת ליהודה, מיד "שמע ה' קול יהודה", על איבריה לשפא. ומבאר רש"י מי גרם לראובן, מדרש אגדה הוא בתנחומא מפיון שהודה יהודה ואמר "צדקה ממני", עמד ראובן ואמר אני בלבדתי יצויעי אבי.**

ולפי זה נראה לבאר הכתוב (בראשית ל, יד) "ותאמר רחל אל לאה תני נא לי מדודאי בנך. ותאמר לה המעט קחתך את אישי ולקחת גם את דודאי בני". ומקשים המפרשים: מהי טענת לאה שרחל לקחה לה את בעלה, הרי היה ההפך; שבזכות רחל נשאה לאה ליעקב. ומבאר לדברינו שלא רמזה שהדודאים יתקנו את לקיחת מחשבת אישה בליל נשואיה על ידי רחל, שיעקב בא על לאה וחשב על רחל. והיא אמרה, **"המעט קחתך את אישי"** בגלל לקיחתך את מחשבת אישי ביום הנשואין, **"ולקחת גם את דודאי בני"**, תתקני עכשו בלקיחת הדודאים. ובפעם היתה כאן השלמת מסירת הסימנים; ששם רחל נתנה את הסימנים ללאה, ועכשו לאה החזירה לה בנתינת הדודאים. ולכן ענתה רחל ללאה: **"ותאמר רחל לכן ישכב עמך הלילה תחת דודאי בנך"**, כדי לתקן בשלמות, אתן לך את משכב יעקב הלילה בשלמות עם המחשבה שתהיה בך, ובזה יתקן מה שבפעם הקודמת נתתי לך את המשכב פגום בלי המחשבה, ואז את תתני לי את הדודאים למצא את נשמת יוסף להשלים את התקון. וכן מצינו בזהר (תולדות קלד:) שדודאים הם מלשון דודים, כשם שדודים מסמלים השפעת אהבה, כך הדודאים מרבים אהבה בעולם (ע' בש"ך פ' ויצא עה"פ "וימצא דודאים בשדה"), וכשם שמסירת הדודאים היתה להביא אהבה בין יעקב לרחל, כך מסירת הסימנים היתה באותו סוד להביא אהבה בין יעקב ללאה. וכן מצינו ב'מדרש פליאה' (לא) **"הדודאים נתנו ריח" זה ראובן שהציל את יוסף, ויעל פתחינו כל מגדים" זה גר חנכה.** ומבואר לדברינו שהרי בחנוכה רחל ולאה מתאחדים לפרצוף אחד כשהאור של אמא שהיא בסוד לאה יורד ישר לרחל, וזה האור של מסירת הדודאים והסימנים.

שמעתי רמז **שדודאי"ם** אותיות **א"ם דו"ד**, לרמז שראובן מצא גם את שרש **האמא** של מלכות בית **דוד שהיתה צריכה לצאת ממנו**, וכיון שהוא נפגם בבלבול המשכב של לאה במקום רחל, הוא נתן את הדודאים ללאה אמו שהיא הולידה את שרש המלכות מיהודה, ורחל בקשה לתת גם לה חלק בדודאים, כי היא האמא של משיח בן יוסף שאמור להשפיע לדוד ולהוליד יחד עם לאה את משיח בן דוד כפי שבארנו במאמר 'מעלת שאול על דוד' שאם שאול ללא היה חוטא היו מתאחדים עץ יוסף ובנימין ועד יהודה לעץ אחד להוליד את שרש משיח בן דוד מדוד ומיכל בת שאול. ועל זה אמרה לה לאה **"המעט קחתך את אישי ולקחת גם את דודאי בני"** היינו שכבר פעם אחת נפגם כל הענין הזה בבלבול המשכב, שגם שם רחל מסרה את הסימנים בסוד יהונתן שממליך את דוד, כמובא ברמ"ע מפאנו (עשרה מאמרות חקור דין ח"ד, פ"ז) על מה שדוד אמר ליהונתן **"נפלאה אהבתך לי מאהבת נשים"** שרחל מסרה את הסימנים ללאה. ולא רמזה לה שצריך להזהר שהענין לא יפגם שוב. ואף על פי שגם שם רחל מסרה את הסימנים ללאה והתכונה לשם שמים ליחד שני משיחין כמו יהונתן בן שאול, אבל למעשה הסטרא אחרא נכנס שם בכל המעשה שנפגם ראובן שממנו היה צריך לצאת המלכות, ואת זה רמזה לאה לרחל שליחד שני משיחין זה לא פשוט כי הסטרא אחרא נלחם בזה. וכן מובא מהרה"ג ר' יואל טיטלבוים שליט"א **שד"ד ב"ן יש"י** נרמז בכתוב (בראשית ל, יד) **"ותאמר רחל אל לאה תני נא לי מדודאי בני"**. ותאמר לה המעט קחתך את אישי ולקחת גם את דודאי בני". וכפי שבארנו שראובן מצא **דודאים** את שרש נשמת **דוד**. וכן **דוד** נולד ונפטר **בחג השבועות** בזמן מציאת הדודאים. וכן הדודאים באו בדרך **מציאה** כמו שכתוב (בראשית ל, יד) **"וימצא דודאים בשדה"**. ומצינו בגמרא (יבמות עז.) שמלכות בית דוד נקראת מציאה, כמו שכתוב (תהילים פט, כא) **"מצאתי דוד עבדי"**, וכן כתוב (בראשית יט, טו) **"שתי בנותי הנמצאות"**, וכן מובא ברבנו בחיי (בראשית ל, יד) שהדודאים הם בצורת אדם, דיש להם צורת ראש וידיים, ואד"ם זה השרש של אדם דוד משיח. והוסיף הרה"ג ר' א. ר. שליט"א שהכתוב (בראשית ל, יד) "ויילך ראובן בימי קציר חטים וימצא דודאים" בגימטריא משיח בן יוסף משיח בן דוד. לרמז שמציאת הדודאים עוררה את היחוד השלם שנרמז ביחוד שני משיחין שיוצאים מרחל ולאה.

כתוב על ביאת המשיח (מלאכי ג, א) **"הנני שלח מלאכי ופנה דרך לפני ופתאם יבוא אל היכלו האדון אשר אתם מבקשים ומלאך הברית אשר אתם חפצים הנה בא אמר ה' צבאות"**. והלשון **"פתאם"** מצינו רק פעמים בכל התורה כאשר פעם אחת מדבר על מצב של יחוד (במדבר יב, ד) **"ויאמר ה' פתאם אל משה ואל אהרן ואל מרים צאו שלשתכם אל אהל מועד ויצאו שלשתם"**. ומבאר רש"י **"נגלה עליהם פתאום והם טמאים בדרך ארץ"**. כי **"פתאם"** מרמז על נקודת היחוד של שני משיחין שתהיה בביאת המשיח. וראה זה פלא **פתא"ם** מרמז באות שניה בכתוב (בראשית

ל, יח) "ותאמר לאה נתן אלהים שכרי אשר נתתי שפחתי לאישי ותקרא שמו יששכר". ולדת יששכר נוצרה מחבור רחל ולאה דרך הדודאים, שהתעורר שם האור הזה של היחוד העליון. וכן "פתאום" בגימטריא יהונתן שמסמל את עטרת היסוד ונקדת היחוד של שני המשיחים כדלעיל.

154 חסלו תשפה, הגאלה, שופר

צוֹרוֹהִי וּבְרַלְאוֹתוֹ לְמוֹפְתוֹ בְּזֶרַעַךְ עֵדְעוּ לְסַחַתְתָּ אֲשֶׁר לֹא עַבְדְּתָא תִּיהוּ הָאֱלֹהִי קָיָה שְׂמֵחָה וּבְטוֹ
וְהַעֲלֵיךְ גֹּיִם מִרְחֻקֵּי אֲרָץ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר הַנְּשֵׁר גֹיִם אֲשֶׁר לֹא תִשְׁמַע לָשׁוֹנוֹ גֹּיִם עֲזָפְנֵי אֲשֶׁר לֹא
עָדְאוּ אֲתָךְ וְהִצַּרְךָ כְּשֶׁעָרֵךְ עֵדְרְתָה תִּחְמַתִּי קִהַבְתָּ וְהִבְצַרְתָּ אֲשֶׁר אֲתֵּה בְּטַחְבֶּהְךָ בְּכָל־
צוֹקְאֵשׁ יְצִי קַלְכַּי בְּהַיִּשְׁהָרֵךְ וְהַעֲנֵךְ מֵאֲדָתְרַעֵי נֹוּבְאֵי וּוְבִּישְׁחֵי קוּוּ בִּי תִרְבֵּנִי וְ
שֶׁרְלֹא נִסְתַּחֲפָרְגְלָהּ צִגְלָהּ אֲרָץ מֵהַעֲנֵךְ מִרְתַּרְעֵי נֹוּבְאֵי שְׁחֵי קֵהוּ בְּבִנְהוּ בְּבִתְהוּ בְּשֵׁלִי
לְדַבְּרֵי הַתּוֹרָה אֲתֵּה כְּתִבְּסִפְרוֹ הַלִּי הַאֲתֵּה שֶׁנִּכְבְּדוּ וְהֵנֹוּרָה אֲתֵּה הָאֱלֹהִיךְ וְ
בְּקוּבָךְ גַּם כִּלְחֵלִי וְכִלְמִכָּה אֲשֶׁר לֹא כְּתוּב בְּסִפְרוֹ הַתּוֹרָה אֲתֵּה עֲלַי הָאֱלֹהִיךְ עֵדְהָ שְׁמַדְךָ וְנִשְׂא
תִּתְכֶּם כֵּן יִשִּׁי הוּא הָעֵלִי כְּסִלְהָבִי דְאֵתְכֶם וְהַשְׁמִי דְאֵתְכֶם וְנִסְחַתְתָּ מֵעַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר אֲתֵּה
הַהֵל אֲתֵּרְגִי עוֹלָאִי הֵמֵן וְחִלְכַּרְךָ גִּלְךָ וְנָתַן הוּא הָלֵךְ שְׂמֵל בְּרַגְזוֹ כְּלִי וְנָעִי נִי מֵוְדַבּוֹן נ
רִתְפַחְדוּ מִמְרָאֵי נִיךְ אֲשֶׁר תִּרְאוּ הוּא שִׁיךְ הוּא מִצְרֵי מֵבְאֵי וְתִבְדַּרְךָ אֲשֶׁר אֲמַרְתִּי לְךָ לְאֵתְסִי
וְאַמְלֵבְדֵּהְךָ יִתְאֲשֵׁר כִּרְתֵּה אֲתֵּם בְּחִרְבוֹ יְקֵרָא מְשֵׁאֵל כְּלִי יִשְׂרָאֵל וְאִמְרָא לְהַסְתֵּר אֵתְכֶם לְ
אֲנָתְךָ הוּא הֵלְכְּ בְּלִדְעוֹתֵי נִי מִלְרְאוֹתֵי נִי מִלְשִׁמְעוֹתֵי נִי מֵהַזֵּה וְאוּלְךָ אֲתֵּם אֲרַבְעֵי מֵשׁ
וְתִבְאוּ אֵלַי מְקוֹם הַזֵּה יִצְאֵי חֵן מִלְךְ חֲשׁוֹן וְעוֹגְמֵךְ הַבְּשֵׁן לְקֵרָא נִי לְמִלְחָמָה וְנָכְסוּ נָקַח
וְנִי אֲתֵּם נִצְבִי מְהִי וְסָלְכְּ מִלְפְּנֵי הוּא הָאֱלֹהִי כְּמֵרָא שִׁי כְּמֵשֻׁבְּתֵי כְּמֵזְקֵי כְּמֵשֻׁטְרֵי כְּמֵכִלְאֵי שִׁי
יִמְלֵעֵן הַקִּי אֲתֵּרְהִי וְסָלְכְּ מִלְפְּנֵי הוּא הָאֱלֹהִי הֵלְךְ לְאֵלֵי מִכָּה אֲשֶׁר דְּבִרְךָ וְכַאֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם
לְהִינֹו וְאֲתֵּרְאֵי נִי וְפַה עֲמֹנֵה יִמְכִי אֲתֵּם דְעַתְמָתְךָ אֲשֶׁר יִשְׁבֵּנוּ בְּאֲרָץ מִצְרַיִם וְאֲתֵּרְעַב
שֶׁרְלִבְבוֹ פְּנֵה יִמְעֵם הוּא הָאֱלֹהִי נִי לְכִלְתְּ עַבְדְּךָ אֲתֵּה יִגְוֵי מֵהַסֶּפֶן יִשְׁבְּכֶם שֶׁרְפָה וְרָא
בְּהִי הוּא הֵסְלַח לְךָ כִּי אֲזִי עֵשֶׂן אֲפִי הוּא הוּא קֵנָתוֹ בְּאֵי שֶׁהוּא אֲוּרְבָּה וְכִלְהָאֵל הֵכְתוּב בְּסִפְרוֹ
חֲרוֹן בְּנֵי כְּסֵא שֶׁרִי קוּמוּ מֵאַחֲרֵי כְּסֵא הַנִּכְרִי אֲשֶׁר יִבְאֵם אֲרָץ רְחוֹקָה וְרָאוּ אֲתֵּם כֹּה אֲתֵּה אֲרָץ הוּא
אֲשֶׁר פָּךְ הוּא הַבְּאֹו בְּחַמְתוֹ וְאֲמַרו כְּלֵה גֹיִם מֵעַלְמָה עֵשָׂה הוּא הֵכְהָל אֲרָץ הַזֵּה אֲתֵּם חָרִי הָאֲפָה
תְּחוּ לְהַסְתֵּר אֲשֶׁר לֹא יִדְעוּ וְלֹא חֵלְקוּ לָהֶם יִחְרְפוּ הוּא הַבְּאֲרָץ הוּא אֲלֵהֵי אֵעַל הַאֲתֵּכֶם
וְכִלְאֲשֶׁר אֲנִי מִצוֹרְהִי וְסֵא תְּהוּ בְּנֵי כְּלֵל לְבַבְךָ וְכִלְנִפְשְׁךָ וְשֶׁבִי הוּא הָאֱלֹהִיךְ אֲתֵּשְׁבּוּ וְתִרְ
וְהָאֱלֹהִיךְ אֲלֵהֵךְ אֲשֶׁר יִרְשׁוּ אֲבֵתְךָ יִרְשֵׁהוּ יִטְבְּוּ וְהִרְבּוּ מֵאֲבֵתְךָ וְמֵלֵי הוּא הָאֱלֹהִיךְ אֲתֵּל
יִךְ אֲשֶׁר רִדְפוּךָ וְאֲתֵּתְשׁוּ בּוֹ שְׁמַעְתְּ בְּקוּלֵי הוּא וְעֵשִׂי אֲתֵּם כְּלֵמִצוֹתֵי וְאֲשֶׁר אֲנִי מִצוֹרְהִי וְסֵא
כִּי תִשְׁמַעְבְּקוּ לֵי הוּא אֵלֵהֵךְ לְשִׁמְרֵם מִצוֹתֵי וְחֻקֵּי וְהַכְּתוּב בְּסִפְרוֹ הַתּוֹרָה הַזֵּה כִּי תִשׁוּבְאֵלֵה
לְנוֹ הַשְׁמִי מְהוּ יִקְחֵה לְנוֹ וְיִשְׁמַעְנוּ אֲתֵּם וְנַעֲשֵׂה לְאֵמְעֵבְרֵי הוּא אֲלֵמְרֵי עֵבְרֵנוּ אֵלְעַב
אֲתֵּמוֹתוֹ אֲתֵּרְעֵשְׂרָאֵלֵי מִצוֹרְהִי וְסֵא הַבְּהָאֲתֵי הוּא הָאֱלֹהִיךְ לְכִתְבְּדְךָ וְלְשִׁמְרֵם מִצוֹתֵי
לְהִי מֵאַחֲרֵי מוֹ עַבְדְּתָה גְּדִתִּי לְכֵסֵּה יִמְכִי אֲבָדְתָּ אֲבָדוֹן לְאֵתְרֵי כֵן יִמְעַלְהָ אֲדָמָה אֲשֶׁר אֲתֵּה
נִתְחֵי אֲתֵּם וְזֶרַעַךְ לְאַהֲבָה אֲתֵי הוּא הָאֱלֹהִיךְ לְשִׁמְעֵבְקוֹ וְלְדַבְּקֵה לְכֵי הוּא חֵיךְ וְאֵרְךְ יִמֵּיךְ לִי
מִבְּנֵי מֵאֵהוּ עֵשֶׂר מִשְׁנֵה אֲנִי כִּי הִי וְסֵא לְאֵוֹ כִּלְעוֹ דְלִצְאָתוֹ לְבָאוּ הוּא אֲמֵרָא לֵי אֲתֵּעֲבֹר אֲתֵּי ר
לְהַסְתֵּר עֵשָׂה לְסִיחוֹן וְלְעוֹ גְמִלְכֵי הָאֲמֵרִי וְלְאֲרָצֵם אֲשֶׁר הַשְׁמִי דְאֵתְכֶם וְנִתְנֵם הוּא הַלְפְּנֵי כְּסוֹ

צופן על התאריך "ז כסל"ו תשפ"ה מאת הרה"ג ר' נ. דויטש שליט"א

זעקת השכינה. [הדברים נכתבו בהתייעצות עם גדולי תורה].

איך יתכן שכבר באו כל הסימנים שכן דוד בא עד האחרון שבהם, ועד בכלל, ועדין לא תיקנו בכל הכוללים לימוד חובה של לפחות כמה דקות ביום בספר הזהר להצלת עם ישראל?

איך יתכן שדם ישראל נשפך כמים ואין מנסים את העצה היחידה שמובאת בחז"ל שיכולה להציל את עם ישראל גם בדור שכולו חייב להביא את הגאולה ברחמים?

האם מחכים חס ושלום לנהרות של דם ואז יתעוררו, ומדוע אין מנסים לכל הפחות להראות לקב"ה שרוצים את העצה היחידה שכתובה בתורה שבעל פה מפי חז"ל, ולהתחיל לכל הפחות עם לימוד נגלות הזהר.

היכן הם בני עדות המזרח שאבותיהם ואבות אבותיהם עסקו בעיקר בחכמה הזאת, ובזכות זה זכו שהיטלר ימ"ש לא נכנס למדינותיהם, מדוע עדין לא תיקנו לימוד ברבים בכל כולל, בספר הזהר ובשאר הספרים שעוסקים בפנימיות התורה?

איך יתכן שרובות לומדי התורה הגיעו למצב של דוחק גדול בפרנסה שרק הולך ומחריף ח"ו, ועדין לא עשינו שום חשבון נפש על מה באה עלינו הצרה הזאת, ומה הקב"ה דורש מאיתנו, ולא עשינו שום תקנה של לימוד ספר הזהר ברבים שהובטח לנו מפי חז"ל שיתן לנו מחסה ושובע ופרנסה בהרחבה גם בזמנים הקשים?

איך נוכל להתעלם מזעקת השכינה על בניה התינוקות שנשבו שנמצאים בסכנת חיים ובידינו להצילם, האם נוכל לומר ידינו לא שפכו את הדם הזה? כדברי הזהר בפרשת נשא, ובגין דעתידין ישאל למטעם מאילנא דחיי דאיהו האי ספר הזהר יפקון ביה מגלותא ברחמי.

רבי יעקב צמח זצ"ל: (בהקדמה לספרו 'קול ברמה', על אידרא רבא) "רחל מבכה על בניה" שאינם עוסקים בחכמה הזאת הממהרת את הקץ, ולזה אין משיח בא, כי אין מדרש קבוע בכל עיר ועיר כמו שיש בעסק התלמוד, ולכן "איננו", אין בניה מושכים וממהרים את המשיח. **בעל** הגוב"י על 'עץ חיים' (בהסכמתו לספר 'איפה שלימה' על אוצרות חיים). העניינים וההרוגים בזמן הגלות תובעים בבית דין של מעלה את התלמידי חכמים שלא למדו קבלה, ומענישים אותם על כך. **רבנו** ה'אור החיים' הקדוש (ויקרא כה, כה) "כי ימוך אחיך וגו'", פרשה זו תרמוז ענין גדול, והערה ליושבי תבל, "ימוך", כשהתחוננים מטין מדרך הטוב מסתלקים ההשפעות, ומתמסכן עמוד הקדושה, כי העיקר תלוי בהתחוננים. "ומכר מאחוזתו", ירצה על המשכן משכן העדות אשר בעונותינו נמכר הבית ביד האומות, והודיע הכתוב כי גאולתו היא ביד הצדיק אשר יהיה

קרוב לה', הוא יגאל ממכר אחיו, ובזה יגאל ה' ממכרו, ועל זה עתידין ליתן את הדין כל אדוני הארץ גדולי ישראל, ומהם יבקש ה' עלבון הבית העלוב.

מְצִינֵנוּ בַּמִּדְרָשׁ (ילקוט שמואל קו) א"ר שְׁמַעוֹן בֶּר מְנַסֵּיא אֵין יִשְׂרָאֵל רוֹאִין סִימָן גְּאֵלָה לְעוֹלָם עַד שְׁיַחְזְרוּ וַיִּבְקְשׁוּ שְׁלִשְׁתָּם, הָדָא הוּא דְכְתִיב "אַחַר יָשְׁבוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּבְקְשׁוּ אֶת ה' אֱלֹהֵיהֶם" זו מְלָכוֹת שְׁמִים, "וְאֵת דָּוִד מְלָכָם" זו מְלָכוֹת בֵּית דָּוִד, "וּפְחָדוּ אֶל ה' וְאֶל טוֹבוֹ" זֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. וְהַרְמַח"ל (דוד עץ חיים) מְבַאֵר שֶׁבְקוֹשׁ מְלָכוֹת ה' פְּרוּשׁוֹ לְלַמֵּד חֻכְמַת הָאֱמֶת.

מסקנת הדברים: כל ראש כולל, מגיד שיעור, ואדם שיש לו השפעה על רבים, יתקן אצלו במסגרת שלו, בכל יום, חובת לימוד בספר הזוהר למשך כמה דקות להצלת עם ישראל. מתוך אמונה פשוטה בדברי חז"ל שזה הפתרון כמובטח. ועדיף לימוד ברבים בשיעור עם הבנה וכו'. ומי שבמקום לימודו עדין לא תיקנו את התקנה, יציל את נפשו בלימוד באופן פרטי כפי יכלתו.

חדש מסוד החשמל

סדנא של 9 שיעורים הדרכה בעניני מצות הבית והמסתעף על פי פרד"ס התורה, בסדנא הרבה דברים שלא ידועים בענינים אלו, ויביאו בעז"ה לחיזוק שלום בית ושיפור בחיי הנישואין.

ניתן לשמוע את הסדנא לנשואים בלבד במערכת הטלפונית של ארגון שלמות הבית 0747962978 להרשמה ניתן לפנות בין 8 – 10 בערב אברהם

0533124355

שמעו ותחי נפשכם.

ניתן לקבל את העלון בקובץ וורד לשלוח בקשה למייל.

fish@neto.net.il

לפי הוראת גדולי ישראל שליט"א אנו מנויים על שירות מייל בלבד ללא גישה לאינטרנט ניתן לפנות אלינו דרך מייל חוזר בלבד או

בפקס 15326537343

קישור כשר לשיעורי וידאו ביום עיון לתורת הרמז ט"ו באב תשע"ה במכון רמח"ל הר נוף ירושלים

<https://drive.google.com/open?id=0B8vad600FCnuRktK0XBBVXp6S0E>

קישור כשר לשיעורי וידאו שנתנו בראשי חודשים בקבר דוד המלך ועוד

<https://drive.google.com/open?id=0B8vad600FCnuaHdrRWZXSgtJVlk>

חדש קישור להורדת 5 כרכים של ספר סוד החשמל

<https://beta.hebrewbooks.org/reader/reader.aspx?sfid=53606#p=403&fitMode=fitwidth&hlts=&ocr>

חדש קישור להורדת כל עלוני וספרים ומאמרי סוד החשמל

<https://drive.google.com/drive/folders/1deyxJx5iR3PigoHA52TVYaF6UDoYyiu5>

בעזהשי"ת

אנו שמחים להודיע על קו טלפון של סוד החשמל

מספרי הטלפון של הקו במחיר שיחה רגילה

026647979 > 4

קישור להורדת השיעורים

<http://sod1820.co.il/?p=503>

שימו לב לשיעורים חדשים שנכנסים למערכת